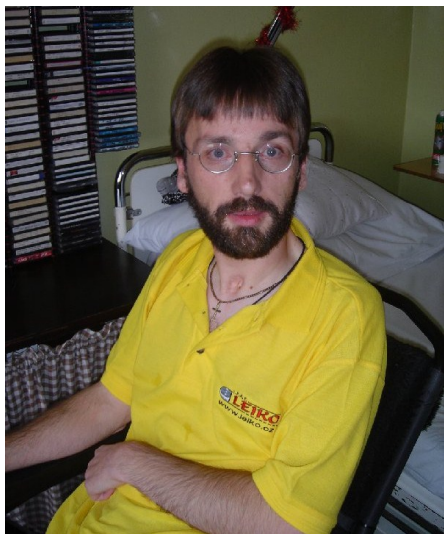

Vydržet v ústavu a nezblbnout

Petr Kokeš

Když se člověk narodí, roste a poznává život kolem sebe. Dělá první krůčky a poté tisíce, statisíce až miliony dalších. Během několika let se z dítěte, které život kolem sebe saje jako houba, stane vše odmítající a vzdorný puberták a z pubertáka je za pár chvil dospělý člověk. Psychologové tvrdí, že ve třiceti letech je člověk na vrcholu; na začátku čtvrté dekády svého života jsou na tom lidé tak, jak už nikdy nebudou: ženy v plné krásě a muži v plné síle.

Někdy se ale přihodí něco, co představu přirozeného vývoje lidského života naprosto zvrátí. Život Petra Kokeše se obrátil vzhůru nohama ve zlomku sekundy, kdy mu hlavou prolétla kulka ze zbraně cizince z Ukrajiny. Po těžkém úrazu hlavy se z třicetiletého mladého muže na vrcholu sil, manžela, otce, vedoucího výpočetky a vyznačave adrenalinových sportů stal člověk na vozíku odkázaný na pomoc druhých.

„Žena byla mladá holka a tím, že jsem se rozvedl, jsem jí dal svobodu.“

Zdravotní postižení Petra Kokeše je velmi těžké a vyžaduje maximální podporu v oblasti sebeobsluhy, což jsou například všechny úkony, které člověk udělá, než jde večer spát nebo když ráno vstane. O přípravě jídla se ani nemusíme zmiňovat, neboť každý si umí představit, co všechno musí udělat, než se může najíst. Petrovo manželství tuto zkoušku nevydrželo. „Žena byla mladá holka a tím, že jsem se rozvedl, jsem jí dal svobodu,“ vzpomíná Petr Kokeš. V těžkých životních chvílích spoléhal spíše na pomoc otce. „Můj otec, známý gynekolog, se na mě vykašlal,“ říká Petr Kokeš. „A aby se o mě nemusel starat, pohodil mě do ústavu mezi mentálně postižené,“ dodává trpce.

Po velmi dlouhých měsících v nemocnicích, v rehabilitačních ústavech a po rozpadu rodiny se v listopadu v osmdesátém roce dostal do ústavu sociální péče Stod. Webové stránky ústavu a dnešního Domova pro osoby se zdravotním postižením sdělují, že domov „je následovníkem přejmenovaného Ústavu sociální péče pro mentálně postižené a v současnosti poskytuje široké spektrum sociálních služeb lidem s mentálním postižením v celoročním domově pro osoby se zdravotním postižením.“

V ústavu začal ztrácet přehled o životě

Nastalo tedy období pobytu v ústavní péči mezi lidmi s mentálním postižením. Petr Kokeš je přitom člověk s plným vědomím a rozumovými schopnostmi, který nemá žádný mentální handicap. Pouze jeho tělo následkem úrazu neplní své původní funkce. „Zůstalo mi myšlení a rozum, a to zřejmě proto, abych si vše mohl pořádně vyšluktout,“ komentuje řízení osudu Petr Kokeš.

pokračování na str. 3

Úvodní slovo

Vážené dámy a pánové,

v tomto čísle zpravodaje se ještě trochu vracíme k minulým událostem, když připomínáme výsledky senátního slyšení k transformaci sociálních služeb a přinášíme příběh pana Kokeše, jehož vystoupení patřilo k nejpůsobivějším momentům naší podzimní konference. Věříme, že se jedná o momenty, které stojí za ohlédnutí.

Nehodláme ale dlít v minulosti, takže ostatní informace směřujeme k tomu, co se připravuje, nebo co nás může inspirovat v další práci: např. zajímavý vzdělávací program k řízení transformace nebo příklad poskytování nové sociální služby.

Co ve zpravodaji nenajdete, a co vám tu s potěšením prozradím, je setkání s významnou osobností, která inspiruje transformační činnosti nejen v České republice. Pokud vše půjde podle plánu, brzy vám v e-mailových schránkách přistane pozvánka na setkání s Georgette Mulheir, která přijede do Prahy uvést český překlad své knihy o deinstitucionalizaci. (Kontrolou položky 1. 3. 2012 ve vašich diařích nyní zjistíme, kdo čte tyto mé úvodníky. To jsem zvědav.)

Protože je toto první číslo zpravodaje v novém roce, rád bych vám popřál, ať je to pro vás rok dobrý a úspěšný.

Milan Šveřepa, vedoucí NC

Uvnitř tohoto vydání:

Vyprávění Petra Kokeše	1 a 3
Tři otázky pro senátorku M. Horskou	2
Představujeme: Dana Stolínová	4
Nová služba BD Hajnice	5
Servis NC	6

TŘI OTÁZKY PRO... *senátorku Miluši Horskou*

Foto: <http://www.senat.cz>

senátorka Miluše Horská

Proč jste se rozhodla pomoci se slyšením v senátu k transformaci?

Transformace sociálních služeb je pro mě významné téma. 20 let pracuji s dětmi, žáky, mladými lidmi se zdravotním postižením. Po r. 1989 jsem se stala ředitelkou Základní školy a Praktické školy Svítání, o.p.s., kterou si založili rodiče pro své děti, aby se nemusely dále vzdělávat v internátních zařízeních nebo aby se za svými školami nemuseli stěhovat s celými rodinami.

Znali vzory ze zahraničí a chtěli mít tyto služby doma, ve svých domovech, v místní lokalitě, s vrstevníky, v přirozeném prostředí, byť ve speciální škole.

Tajně jsem doufala, že tak, jak tyto školy vznikaly po republice v každém kraji, že zároveň se bude rozšiřovat síť škol středních a další navazujících zařízení, zaměřených na přípravu k povolání.

Realitou se však stala stavba různých nových ústavů sociální péče, které v mnohých místech nahrazovaly restituce. Jistě nejen proto nevznikalo příliš mnoho alternativ pro další vzdělávání a pokusy o zařazení pracovního cyklu, byť na chráněném trhu.

Když jsem viděla, že našim dětem nemáme po ukončení povinné školní docházky co nabídnout a ostatní kolegové po celé ČR jsou na tom podobně, zažila jsem nejednu těžkou chvíli ve svém životě.

Desítky rodičů chodily, psaly, at' pro ně něco uděláme. Jediná nabídka byla často zase jenom ústav nebo denní stacionář. Je to pro mě velmi nepřed-

stavitelná realita a její změnu bych chtěla podpořit.

Co Vám toto slyšení přineslo?

Veřejné slyšení zmapovalo celkovou situaci v ČR. Ukázalo cestu, která by mohla být odrazovým můstkem pro politiky. Viděla jsem zapálené lidi v různých pracovních funkcích, na kterých je možné reálně stavět a systematicky provádět transformaci v celé zemi.

Přineslo mi i zkušenost, jakým mocným nástrojem by Veřejné slyšení v Senátu mohlo a mělo být. V Čechách se odborné otázky nediskutují, chybí dlouhodobé záměry, koncepce v jednotlivých sektorech. Vidím dokonce nutnost vzniku zákona o komunitním plánování.

Jaká další témata ve vztahu k lidem s postižením považujete s ohledem na svou praxi ředitelky Svítání za důležitá?

Do svízelné situace se dostalo školství. Např. termín "inkluzivní škola" se používá bez kompetentní znalosti, průzkumu a stanovení státní politiky. Na druhou stranu nepečujeme systematicky o talenty.

Míru podpory dětem, žákům, klientům nenastavujeme dle vhodné diagnostiky, znalosti sociálního zázemí dětí, chybí adekvátní posouzení a vede to až k neobjektivnímu určování invalidních důchodů v dospělosti.

Chybí investice do školství, do volnočasových aktivit, nemotivujeme dobrovolníky, aby pracovali s dětmi, což vždy vyjde pro společnost levněji než napravování a hašení už vzniklých problémů. Je nutné i ze zatížených rodin vychovávat do budoucna daňové poplatníky, ne trvalé pobírače dávek.

Veřejné slyšení v senátu

V úterý 22. listopadu 2011 se konalo 14. veřejné slyšení Senátu na téma „Transformace sociálních služeb: naplnění práv osob s postižením“.

Senátorky a senátoři vyslechli názory zúčastněných stran, např. zástupců European Deinstitutionalization Expert Group, Ministerstva práce a sociálních věcí ČR, poskytovatelů sociálních služeb, neziskových organizací i lidí s postižením.

Následují závěry veřejného slyšení:

1. Ústavní péče pro lidi s postižením neodpovídá potřebám a poptávce konkrétních lidí ani požadavkům vyplývajícím z Listiny základních práv a svobod, Úmluvy o právech osob s postižením nebo zásad zákona o sociálních službách:

- je nezbytné zastavit investice do ústavních služeb a přesměrovat tyto prostředky k rozvoji komunitních služeb pro lidi s postižením (v rovině investiční i provozní).

2. Základem pro transformaci pobytové péče je dostupnost komunitních služeb, která je nyní nedostatečná;

- je nezbytné zvýšit dostupnost terénních a ambulantních služeb pro lidi s postižením;

- je nutné zajistit jejich dlouhodobé financování a udržitelnost;

- je nutné vymezit kvalifikační předpoklady pro pracovníky v této oblasti a zajistit jim adekvátní finanční ohodnocení.

[celá tisková zpráva](#)

Foto: <http://www.senat.cz>

Vydržet v ústavu a nezblbnout

pokračování ze str. 1

V ústavu začal ztrácet přehled o životě za plotem, za zdí, za branami. Nevěděl, jak se společnost od osmadesátého roku proměňuje a kam směřuje. Jediné na co se zaměřil, bylo zůstat sám sebou. „Tou nejdůležitější věcí bylo vydržet v ústavu a nezblbnout,“ říká Petr Kokeš. V tom mu velkou podporou byla jedna z pracovnic ústavu, Jiřina Křištofová. Vzniklo mezi nimi přátelství a paní Křištofová se pro něj stala, jak sám říká, „maximálním štěstím“. Díky její podpoře a péči se Petr Kokeš začal více zajímat o svou budoucnost.

„Nejlepší pro mě bylo, že jsem se tam seznámil s mou asistentkou Jiřinou Křištofovou. Ta pro mě udělala hotový zázrak: cílenou rehabilitací mě z úplného ležáka dostala tam, kde jsem teď,“ oceňuje jediné pozitivum pobytu v ústavu Petr Kokeš.

Transformace pobytových služeb je šancí změnit svůj život

A kde je tedy Petr Kokeš dnes? Mezi prvními využil možnosti, která se naskytla přeměnou ústavu Stod v rámci transformace pobytových sociálních služeb. Mimo ústav bylo vybudováno chráněné bydlení, do kterého se v květnu letošního roku Petr Kokeš přestěhoval. V chráněném bydlení žije svým vlastním režimem, sám hospodaří a potřebnou péči mu zajišťuje Jiřina Křištofová.

Velikou zásluhu na ukončení období izolace a ztráty perspektivy má vedle paní asistentky i ředitel ústavu Radomír Bednář. Bez jeho podpory života mimo ústav by Petr Kokeš ještě dnes pobýval v prostoru, kam nepatří. Nyní má budoucnost. „Chtěl bych nadále cvičit a seženu si práci, abych nebyl odkázaný na ostatní,“ představuje své plány do

budoucnosti Petr Kokeš. „Pozorně taky sleduju výzkum kmenových buněk, v tom vidím svou další šanci,“ s nadějí uzavírá Petr Kokeš.

NC zahájilo nový vzdělávací program: řízení transformace

17. ledna byl zahájen první běh nového vzdělávacího programu, který připravuje k řízení transformace sociálních služeb.

První dva dny vzdělávacího programu jsou věnovány tématu vize transformace, a jak je vidět na fotografii, v podání lektora Radka Rosenbergera téma rozhodně zaujalo.

Následovat budou témata zapojování lidí s postižením do rozhodovacích procesů, financování sociálních služeb v transformaci, komunikace s klíčovými

aktéry transformace a projektové řízení celého procesu.

„V tomto běhu se účastní pracovníci sociálních služeb, neziskových organizací, krajského i městského úřadu z Ústeckého kraje,“ uvedla koordinátorka vzdělávání NC Petra Konečná. „V následujících týdnech se stejné kurzy rozeběhnou ve Zlínském a Jihomoravském kraji. Další běhy budou následovat.“

Petra Konečná, telefon: 739 500 771
e-mail: petra.konecna@trass.cz

Stále víc lidí přichází v Česku o svéprávnost.

Kritizuje to ombudsman i Štrasburk.

V Česku roste počet nesvéprávných lidí. Soudy jim odebírají občanský průkaz čím dál častěji. Kritizuje to nejenom ombudsman, ale i Evropský soud pro lidská práva. Zásadní omezení svobody se u nás týká 26 tisíc lidí. Jedním z nich je i Jaroslav Červenka z Prahy, jehož výjimečným případem se teď zabývá Ústavní soud.

Jaroslavu Červenkovu je 55 let. Žije sám v malé garsonce v Praze, rád hraje na klavír a hodně čte. Už sedm let ale nemůže samostatně rozhodovat o svém životě. Soud ho zbavil svéprávnosti a jako opatrovníka mu přidělil městskou část Praha 11.

Na začátku loňského roku pana Červenku odvezla jedna z úřednic, údajně pod záminkou rehabilitace, do Lázní v Letinech - domova se zvláštním režimem, kde se léčí nemohoucí a těžce nemocní lidé.

[\(celý článek\)](#)

Představujeme

Dana Stolínová
odborná pracovníce NC
DOZP Mařenice p.o.
telefon 739 548 460
dana.stolinova@trass.cz

Nabídku pracovat pro Národní centrum jsem ráda přijala po rodičovské, v zařízení DOZP Mařenice pracuji jako odborný pracovník od února 2011.

K projektu transformace jsem se poprvé dostala v souvislosti s mou bakalářskou prací, kterou jsem psala na téma ochrana práv uživatelů sociálních služeb. Ještě před nástupem do zařízení jsem si o transformaci nastudovala vše, co bylo dostupné na internetu, a projekt mne okamžitě nadchnul.

V zařízení spolupracuji při tvorbě transformačního plánu a přípravě pracovníků i klientů na nový způsob poskytování služby. V prosinci 2011 MPSV ČR schválilo transformační plán. Víze transformace DOZP Mařenice počítá s opuštěním stávajícího objektu a přestěhováním se z „lesa“ do blízkých obcí. Pozemky pro výstavbu nových domácností jsou již vybrány a řeší se jejich nákup. Také nás těší, že můžeme počítat s pozemkem ve Cvikově, kde obec svým rozhodnutím přispěla k zdárnému vyřešení situace.

V tomto roce pokračuje vzdělávání pracovníků a supervize a vyjednávané stáž v nějakém již transformovaném zařízení, na kterou se pracovníci těší. U klientů potřebujeme nastavit přechodové plány a popsat rizika.

Jsem ráda, že mám příležitost podílet se na tomto projektu, vyhovuje mi prorážet cestu, tvořit něco nového, zejména vidím-li výsledky práce a mohu tak klientům na jejich otázku „Transformační paní, a kdy se už budeme stěhovat do těch domečků?“ uspokojivě odpovědět: „Brzo, už brzo.“

Podpora při odstraňování bariér v budovách pro rok 2012

Výzvu k předkládání žádostí o poskytnutí dotace na rok 2012 z podprogramu Odstraňování bariér v budovách domů s pečovatelskou službou a v budovách městských a obecních úřadů vyhlásilo ministerstvo pro místní rozvoj, uzávěrka pro podávání žádostí je 17. února 2012.

Ministerstvo pro místní rozvoj se v souladu s usnesením vlády ze dne 26. března 2009, č. 292, kterým se mění usnesení vlády ze dne 14. července 2004, č. 706 k Návrhu vládního plánu financování Národního rozvojového programu mobility pro všechny, finančně podílí na budování ucelených bezbariérových tras měst a obcí. Cílem podprogramu je zajistit státní podporu investičních a neinvestičních záměrů při odstraňování bariér v budovách městských a obecních úřadů a v budovách s pečovatelskou službou náležících do komplexních řetězců bezbariérových tras obcí a měst.

Rozhodnutím ministra č. 199 ze dne 23. listopadu 2011 byly schváleny Zásady programu pro poskytování dotací v roce 2012 a Výzva k předkládání žádostí o dotaci.

[\[zdroj: helpnet.cz\]](http://zdroj.helpnet.cz)

Barevné domky Hajnice uspěly v soutěži Královéhradeckého kraje

V kategorii poskytovatel sociálních služeb zvítězily a současně si odnesly druhé místo v internetovém hlasování.

Královéhradecký kraj vyhlásil Cenu sociálních služeb, která patří k aktivitám projektu Rozvoj dostupnosti a kvality sociálních služeb v Královéhradeckém kraji podpořeného Evropským sociálním fondem. Vítězem v kategorii poskytovatel sociálních služeb se staly **Barevné domky Hajnice** a současně si odnesly druhé místo v internetovém hlasování.

[\[zdroj: helpnet.cz\]](http://zdroj.helpnet.cz)

Podpora sociálních služeb prostřednictvím individuálních projektů z výzvy č.5 OP LZZ se opět obnoví

Ministerstvo práce a sociálních věcí v minulých měsících intenzivně hledalo možnosti další podpory služeb sociální prevence prostřednictvím individuálních projektů.

Tento proces byl dokončen a navýšení finančních prostředků pro oblast podpory 3.1 a v této souvislosti i navýšení alokace na výzvu č. 5 o 1,1 mld. Kč bylo Evropskou komisí schváleno.

V současné době Ministerstvo práce a sociálních věcí připravilo revizi výzvy č. 5, která umožní podporu služeb sociální prevence až do roku 2014. Přidělené finanční prostředky byly rozděleny na jednotlivé kraje podle počtu obyvatel kraje a možné doby trvání dalšího projektu. Jejich výše bude uvedena přímo ve výzvě.

Finanční podpora bude poskytována pouze na neinvestiční aktivity. Rozsah podporovaných služeb sociální prevence uvedený v původní výzvě zůstal nezměněn a jejich podpora v rámci dalšího individuálního projektu bude plně v kompetenci krajů. Ministerstvo práce a sociálních věcí tak dokončilo proces, kdy v únoru 2011 byla v rámci revize výzvy č. 5 OP LZZ dočasně pozastavena podpora vybraných druhů služeb sociální prevence.

[\[celá tisková zpráva\]](#)

V „BÍLÉM“ DOMKU NAŠEL ÚTOČIŠTĚ KLIENT, KTERÉHO JINDE NECHTĚLI

Vedení [Barevných domků](#) Hajnice zřídilo novou službu pro člověka s autismem se souvisejícími agresivními projevy. Jeho rodiče dlouho marně hledali službu, která by jejich syna přijala a byla schopná se o něho postarat, protože sami už na péči sílu neměli.

Řešení našli až ve spolupráci s Barevnými domky Hajnice.

Toto řešení obnášelo přestěhování 6 obyvatel jednoho z domků (Bílý domek) tak, aby ho bylo možné využít Bílý domek pro tohoto muže.

Od září tedy 6 klientů žije v prona-

jatém domku v běžné zástavbě obce Hajnice a v přízemí uvolněného Bílého domku vzniklo zázemí pro jednoho klienta s mentálním postižením s poruchami autistického spektra a agresivními projevy. „Jedná se o náročnou péči s celodenním dohledem a specifickým přístupem ke klientovi,“ říká Lenka Škarková, ředitelka Barevných domků Hajnice. „Od nápadu k realizaci nám to trvalo 41 dní. Museli jsme nalézt i vhodné pracovníky do role asistentů. Ve službě jich je pět.“

Předpokladem pro toto řešení byla spolupráce se zřizovatelem Barevných domků Hajnice, Královéhradeckým krajem, který toto řešení umožnil.

Pokud se tento model osvědčí, do 1. patra Bílého domku se přistěhuje ještě jeden klient rovněž s poruchami autistického spektra a s tím souvisejícími agresivními projevy.

Pavla Merková
regionální pracovnice NC
v Královéhradeckém kraji
Telefon: 739 548 473
E-mail: pavla.merkova@trass.cz

MPSV ČR již vybralo partnera pro svou mediální kampaň

Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky vybralo firmu **REMARK, a.s.** pro realizaci mediální kampaně, týkající se transformace sociálních služeb.

Mediální kampaň je součástí projektu MPSV ČR Podpora transformace sociálních služeb.

Obsahem kampaně jsou aktivity vedoucí k podpoře a informovanosti o procesu transformace sociálních služeb. Zejména jde o regionální inzerci, odborné články v tisku, videospoty a regionální výstavy.

Na této mediální kampani s firmou Remark a.s. bude rovněž spolupracovat i Národní centrum podpory transformace sociálních služeb.

Soud: Evropské státy musí přestat se zavíráním lidí se zdravotním postižením do ústavů proti jejich vůli

Evropský soud pro lidská práva odsoudil Bulharsko za to, že dovoluje, aby byli lidé s postižením umisťováni do ústavů jen na základě souhlasu jejich opatrovníka.

Tato praxe přetrvává i v České republice, kde je více než 30 tisíc lidí pod opatrovnictvím. Proto je dobře, že se u nás chystají změny, které by měly nadměrné institucionalizaci lidí s postižením zabránit.

[\(celý článek\)](#)

SERVIS NC...

Řízení transformace

pobytových sociálních služeb (vzdělávání)

Termín: **23. — 24.1. 2012**

Místo: **VELEHRAD**

Veřejná diskuse - Český rozhlas

na téma Transformace sociálních služeb

Termín: **24.1. 2012**

Místo: **PRAHA**

Setkání se zástupci krajů

Termín: **29.2. — 1.3. 2012**

Místo: **PRAHA**, hotel Pramen

Řízení transformace

pobytových sociálních služeb (vzdělávání)

Termín: **30. — 31.1. 2012**

Místo: **BRNO**

Seminář

Hygienicko-epidemiologické nároky
na sociální péči

Termín: **8.2. 2012**

Místo: **OLOMOUC**

Seminář

se zástupci zařízení

Termín: **7. — 9.3. 2012**

Místo: **PRAHA**

XVI. Charitativní ples [\(více informací\)](#)

Termín: **25.2. 2012**

Místo: **NÁMĚŠŤ nad Oslavou**

Jsme na facebooku:
www.facebook.com/trass.cz

Navštivte naše webové stránky

www.trass.cz

Podrobnosti k akcím Vám poskytne

Ivana Pazdziorová
(ivana.pazdziorova@trass.cz)

Průběžně aktualizovaný **kalendář akcí**
k transformaci sociálních služeb
naleznete [zde](#).

Zpravodaj Národního centra podpory transformace sociálních služeb, Římská 12, 120 00 Praha 2
V elektronické podobě vydává 3P Consulting, s. r. o. jako dodavatel zakázky Národní centrum podpory transformace sociálních služeb.
Chcete-li přihlásit či odhlásit e-mailový odběr tohoto zpravodaje, pište prosím na e-mail pavel.akrman@trass.cz.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz